

A Méltóságért Alapítvány „Emelt fővel...” című novellapályázatának nyertes novellái

Előszó

Hogyan beszélhetünk az életvégi méltóságról a kreatív írás eszközeivel?

A **Méltóságért Alapítvány** kuratóriuma 2024 tavaszán arra gondolt, párbeszédet kezdeményez az életvégi méltóságról. Azt szerettük volna megismerni, megtudni, kinek mit jelent a méltóság az emberi élet végén, hogyan gondolkodnak erről azok, akiket ez a fontos kérdés foglalkoztat. Így hirdettük meg az „**EMELT FŐVEL...**” elnevezésű novellapályázatot, amelyben arra kértük az erre indíttatást érzőket, hogy maximum 10000 karakter (3-4 oldal) terjedelemben írják le novella formájában, számukra mit is jelent az életvégi méltóság. A pályázat alcímében ez állt: **„Hogyan lehet elvenni, elveszteni, megőrizni vagy megélni az életvégi méltóságot?”**

Az augusztus végére megadott határidőig 38 pályamű érkezett az alapítványhoz. Az értékelésre vállalkozó kuratóriumi tagok javarészt saját élményekről szóló beszámolókat olvashattak, ám a novellák egy része fiktív történeteket mesélt el. Az elbeszéléseket írók lehetőséget kaptak arra, hogy megélt vagy elképzelt élményeken keresztül hangot adjanak az életvéghöz kapcsolódó kérdések, dilemmák megfogalmazásának, maguk is reflektálhassanak a leírt gondolatokra. A pályaművek soraiban olvashattunk a méltóságról az életvégi helyzetben lévő beteg szemszögéből, megismerhettük a beteghez közel állók nézőpontját is. Nagyon fontos, hogy több helyen megfogalmazódott: a beteget gondozó – ápoló hozzátartozók méltóságáról sem szabad megfeledkeznünk, hiszen az ő odaadó gondoskodásuk, figyelmük nélkül elképzelhetetlen a beteg méltóságának megőrzése. Külön öröm volt megtapasztalnunk azt, hogy a szakemberek méltósága is fókuszba került, erről szólt a pályaművek egy jelentős része. Azt láthattuk, a méltóság színes, széles spektrumon határozható meg, ahol mindegyik definíció szükséges és elengedhetetlen része az egésznek.

A novellák fő témái pontosan körvonalazzák a méltóságot. Olvashattunk arról, hogyan éli meg valaki a saját életvégi helyzetét, vagy mit jelent a családtagoknak a szerettük életvégi állapotában jelen lenni, azt érintettként szemlélni. Megtudhattuk, mit jelent méltósággal jelen lenni egy betegágy mellett szakemberként, milyen kihívásokat, terheket ró rájuk a vállalt hivatás. A méltósághoz szorosan kapcsolódik a trauma, veszteség, gyász is, mit jelent az ittmaradottaknak megküzdeni szerettük halálával, vannak-e elmaradott és már be nem pótolható gesztusok, teendők, hogyan emlékeznek rájuk. Talán az egyik lehangsúlyosabb téma a

novellákban a haláltudatosság, az életvégről és a halálról való gondolkodás. Ez a szemlélet sokat jelent abban, hogy a mindennapi életet annak teljességében lehessen megélni, az értékeket meglátni, megtartani. A másik figyelemreméltó, több írásban is megjelenő motívum az empátia fontossága, az emberek felé kifejezett tisztelet és méltóság jelentősége. Meglátni a szenvedő emberben az értékes *másikat*, aki felé együttérzéssel és segíteni akarással fordulunk. Ez az egészségügyi szakemberek hivatástudatának lényeges motivációja is. Ugyanakkor a saját méltóságunkról sem szabad megfeledkeznünk, erre tanítanak a gondozó-beteg kapcsolat nehézségeit is feltáró történetek, az érzelmi és fizikai igénybevétel, amelyet egy beteg hozzátartozóról való gondoskodás megkíván. Nem utolsó sorban arról is olvashattunk, a spiritualitás és a vallás hogyan szövök körbe az életvéget, mennyi fogódzót és erőt adhatnak megélésében. A kisebb vagy nagyobb közösségek által létrehozott szokások nem csupán a veszteség elhordozását, de az emlékezést, a kapott szellemi örökség továbbvitelét is erősítik.

A műveknek adott címek tovább árnyalják a méltóságról kapott képet. Ezeket olvasva ráébredhetünk, hogy a méltóság többféle alakot vehet fel. Lehet egy utazás vagy a természet része éppúgy, mint az emberi élet értelmének keresése, vagy éppen értelmet, értéket adni az életnek. Méltóság a traumából való gyógyulás, a halálról való tanulás, vagy az arra való készülés. Benne rejlik a kapcsolatainkban, a szokásainkban, a bocsánatot kérni tudásban, a megbocsátás képességében és a szeretteinkre való emlékezésben. Méltóság, hogy másokért felelősséget vállalhatunk és együttérzéssel, empátiával állunk meg embertársunk mellett. Végezetül pedig a méltóság kifejeződése az is, talán legfőképpen, hogy meglátjuk és tiszteljük a másikban az egyént, az embert, annak minden értékével és esendőségével együtt.

A Méltóságért Alapítvány kuratóriuma ezúton is köszönetet mond a pályázatban résztvevőknek, hogy megosztották velünk értékes gondolataikat, és szeretettel gratulálunk a nyertes pályázóknak!

A zsűri döntése alapján az alábbi helyezések születtek:

1. Bauer Krisztina - Temetni

2. Végh Fruzszi - Irvine Silverman megtisztulása

3. megosztva: András Adél - Jól behűtött életünk és Gutí Csaba - Az öreg meg a virágai

Az alábbiakban a nyertes novellákat olvashatják, a szerzők bemutatkozásával.

Dr. Zsák Éva
a Méltóságért Alapítvány
kuratóriumi tagja

BAUER KRISZTINA

Temetni

*A halottakkal minden vita hiábavaló. Élő embert sokszor meggyőzhetünk,
de a halottakkal folytatott párbeszéd mindig a szívünkben zajlik le.*

Moldova György

Nem sírtam apám temetésén. Csupán mint egy szertartásmester, figyeltem. Sokan jöttek el, többségük nő volt, néhányan szelíden sírdogáltak.

A második szívroham után egy kocsmában hosszan beszélgettünk. Két tenyerével átfogva a fröccsöspoharat, békésen mondta el a testamentumát, kérte, ne tartsam majd vissza, engedjem el. Akkor és ott búcsúztunk egymástól. Ezt követően minden napot ajándékként éltünk meg, akár egy elnyújtott karácsonyt vagy kölcsönös születésnapot. Szeretetünk mindent elbirt, élveztük és megbecsültük a haladékot.

Egyszer a pályaudvaron láttam egy búcsúzkodó párt. Hosszan szorongatták egymást, még a vonatlépcsőn is csókot váltottak, könnyesen integetett a lány a lehúzott ablakból. De valamilyen okból a vonat mégsem indult. Lankadt az integető kéz, a mosoly előbb csak ráfagyott, majd lassan elpárolgott az arcokról. A lány leült az ablak mellé és közönyösen nézett le a fiúra, aki még várt egy kicsit, majd az órájára mutatva elsomfordált. Elpocsékolták az ajándékba kapott időt.

A harmadik, de végső infarktusa után apám már nem tért magához, kattogtak az életfunkciókat jelző gépek. Túlbeszéltem a zörgést, elismételtem, hangosan memorizáltam, milyen lesz a végső szertartás, a zenék sorrendje, az értesítő szövege, hogy úgy lesz, ahogy kérte. Vártam, talán rábólint. Ekkor éreztem először, hogy megmozdult bennem a kicsi.

Furcsa volt apám hite, egyházhoz nem köthető. Az íróasztalán oszlopokba rendezve most is ott vannak a kedvenc könyvei, cetlik lógnak ki belőlük, mintha nyelvet ölténének. Legfelül Schopenhauer, alatta Szent Ágoston, a Zóhár, kicsit kilógva a Bhagavad-gíta, Nietzsche Antikrisztusa ráborítva Senecára. Ha kézbe veszem valamelyiket és beleolvasok, mindig az ő hangján hallom magamban a szöveget. Anyám könyvei példás rendben, írók szerinti abc sorrendben, egy üveges zárható szekrényben sorakoznak, Aranytól Zelkig, csak magyar írókat olvasott.

Koporsós temetést kért, rossz emléket idézett fel benne az égetés emlegetése. Nevetve mondta, hátha majd ismét emberi testben reinkarnálódik, így kell legyen, mert a felét sem végezte el, mi dolga lenne.

Már tudta, hogy gyermeket várok, még titok volt, fiú-e vagy lány, de apa biztos volt benne, hogy György lesz a neve, mint a sárkányölő és a Brit birodalom számos királyáé.

Anyám, mintha a nemzet nagy özvegye lenne, fogadta a részvétnyilvánításokat a temetés után. Elegánsan, kesztyűben és kalapban, fekete szélű zsebkendővel óvatosan törölgette láthatatlan könnyeit a fátyol alatt. Hosszasan faggatta a számára idegen, fiatal nőket, honnan az ismeretségük apámmal. Dühös voltam, kishíján rákiabáltam, most már nem mindegy! A gyermekem is rúgkapált, azt követelte, csak rá figyeljek. De még hátra volt a tor, amit anyám erőszakolt ki, költséget nem kímélve. Fölöslegesnek tartottam az eszem-iszomot, üres volt a gyomrom, de egy falatot sem tudtam enni az állandó hányingerem miatt.

Késő este értünk csak haza. Talán a számos pohár bortól, talán a valódi érzelmektől fáradtan, anyám szétszórva az özvegyi jelmezét dőlt az ágyába. Csend lett, és bekúszott alattomosan a hiány a lakásba.

Anyám másnap nem akart felkelni, elutasította az ételt, csak kávéért kért meg limonádét. Hosszasan telefonálgatott a barátnőivel, megtárgyalta, hányan és kik voltak ott a temetésen, mennyi lesz a várható özvegyi nyugdíj. Sajnálkozott, hogy nem hívott egy fotóst és talán egy gipsz maszkot is kellett volna készíttetnie apámról. Állandósult émelygésemet ezek a csevegései csak fokozták. Velem a legkevésbé sem törődött. Beszélgetni sem akart, kérdéseimre röviden igennel, de inkább nemmel válaszolt. Így telt el néhány nap. Megszűntek a fecsegések, nem hívott fel senkit, a kedvenc sorozatát sem nézte. Feküdt a hátán és bámulta a plafont. A tükrokről nem engedte levenni a takarást. A doktor szerint ebben a viselkedésben semmi rendellenes nincs, minden gyászmunka egyedi.

Fáradt voltam. A nőgyógyászom szerint csak egy kis vashiány, egyébként minden rendben van, a kisfiam szépen fejlődik, ahogy kell, mondta. Azt javasolta, kerüljem a tömeget, nem tudni, ez az új vírus milyen hatással van az idősekre és a kismamákra, jobb az óvatosság.

A harmadik héttel a temetés után anyám végre felkelt, enni is hajlandó volt. Természetesen az első útja a fodrászhoz vezetett, másnap pedig a kártyaklubba, ahová rendszeresen bridzselni járt. Reméltem, lassan a normális hétköznapiak következnek és teljes figyelmemet az állapotomnak szentelhetem. Nem így történt. Egyik éjszaka anyám kiabálására ébredtem. Tűzforró volt a homloka, zihálva kapkodta a levegőt és Gyurikához beszélt, akiről eddig alig vett tudomást. Az ügyeletes orvos azonnal mentőt hívott. Nem engedte, hogy velem menjek, zárlat van, úgysem engednek be a kórházba, mondta. Nem tudni mi ez, vizsgálatok kellene a

pontos diagnózishoz. Majd a szükséges dolgokat és az állandóan szedett gyógyszereit adjam le a portán holnap.

Aludni már képtelen voltam. Elkezdtem összekészíteni a kórházi élethez szükséges dolgokat, pizsama, papírzsebkendő, tisztasági csomag, evőeszköz, végül anyám gyógyszerei. Az orvosságos fiókjában legalul egy dossziét találtam, benne precízen, időrendben a leletei, végül egy boríték Gyurika felirattal. Meghatódtam, és magamban bocsánatot kértem anyámtól. A várandósságomat kísérő közönye ezek szerint csak látszólagos. Kíváncsian húztam ki a papírokat. Vérképek, kardiológiai és urológiai szakvélemények és egy zárójelentés a szülészeti klinikáról, mind anyám nevére szóltak. Figyelmesen nézve a dátumokat, három évvel az én születésemet megelőző időben készültek. A már megsárgult zárójelentésre nagy cseppekben hulltak a könnyeim. Most tudtam meg, hogy volt egy bátyám.

Másnap korán reggel már néhány hozzátartozóval együtt ott toporogtam a kórház kapujánál. A portás hatalmas tudatában egy teljes órán át hagyott minket várakozni. Végre megjelent, átvette a gondosan feliratozott táskákat és szatyrokat. Valami mohóságot láttam az arcán, elfogott egy bizonytalan érzés, vajon eljutnak-e céljukhoz ezek a küldemények. Kis cédulákat osztogatott, rajtuk egy telefonszámmal, ahol ki-ki érdeklődhet a hozzátartozója állapotáról.

Türelmesen nyomkodtam a telefonom több órán keresztül, mire végre egy nővérrel sikerült beszélnem. Közönyösen, mintegy betanult szöveggént mondta, hogy a kedves mama már jobban van, infúzióban antibiotikumot kap és jól reagál a kezelésre. A tizedik napon anyám maga telefonált a kórházi folyosóról, hogy menjek majd érte, de taxival, mert holnap kiengedik. Ijesztően nézett ki. Mindig vigyázott a súlyára, de most lötyögött a ruha rajta, a könyökhajlata feketélt a szétszúrt vénájától és úgy kapaszkodott belém, mint egy fuldokoló.

Égetett a sok kérdés Gyurikáról, de vártam egy-két napot. Végül csak annyit kérdeztem, hogy hol van eltemetve. Azonnal értette, kiről beszélek. Nincs sírja, elvitték a klinikán tőlem, én is majdnem vele mentem a rengeteg vérveszteség miatt. Apád érdeklődött, de azt felelték, már nem tudják odaadni. Nem faggattam tovább anyámat, és legyűrtem magamban a szemrehányást is, amiért ezt ennyi éven át nem mondta el nekem.

Aznap este egy hasmenéssel kezdődött. Betudtam az idegeskedésnek, meg a pocsék hamburgernek, amit egy gyorsbüfében vettem a kórház előtt, míg vártam anyámra. De nem csillapodott. A házi orvos telefonon részletesen kikérdezett, majd sommásan közölte, ez valószínűleg kórházi fertőzés, amit hazahoztunk. Felírt valami tablettát és javasolta a sok folyadék fogyasztását. Anyám, az öt nyomasztó múlt megosztása után felszabadult. Kedves volt és gondoskodó. Őszintén megijedt, mikor elmondtam, úgy érzem, nem mozog a baba. Most velem robogott szirénázva a mentő. Nem volt szívhangja Gyurikának. Azonnal betoltak a

műtőbe. Láttam a fehér zománcos vödört, hallottam a pléh koppanását, amint a műtőssegéd odacsapta a felpolcolt, széttárt lábaim közé a köre. Kiabálni kezdtem, hogy én akarom eltemetni, de nem figyeltek rám. Begyakorlottan tették a dolgukat, majd gumimaszk borult az orromra.

Az arcomat paskoló nővér vigasztalni próbált, hogy fiatal vagyok, lesz még gyerekem, és ez nem volt életképes, talán ez a vírus hatása, ami alattomos és keveset tudnak még róla. Én csak követelöztem, hogy akkor is el akarom vinni magammal, hogy legyen sírja, és majd, ha mégis lesz feltámadás találkozhatson a nagyapjával. Nem lehet, egészségügyi okokból, no meg az epidémia miatt sem, csitítgatott szelíden.

Elmúlt a járvány és egy terapeuta sikeresen összerakta atomjaira szétesett lelkemet. Tavasz lett. Sokat ültem a kertben a diófánk alatt. Anyám sürgölődött körülöttem, hol egy teával, hol egy csomag keksszel kényeztetett, nem vigasztalt, de velem volt.

Egy nap, mikor már nevetni is tudtam, azt kérte, öltözzek fel csinosan, mert ünneplünk. Előkereste a padlásról gyerekkorom kedvenc rongybabáját, kimosta, új csipkés ruhát vart rá, kis ecsettel átfestette mosolygósra az arcát. Kezembe adta az így előkészített babát, és a kert egyik távoli sarkába a két nagy jázminbokorhoz vezetett. Ott már napok óta egy kiásott kis gödör volt, amiről azt gondoltam komposztáló készül. A mellette lévő dombocskáról lehúzta a ponyvát. Egy babányi hófehér koporsó és egy kicsi kőtábla volt alatta. Levette a doboznyi koporsó tetejét és intett, hogy tegyem bele a kezemből az apróságot, majd lecsukta. Közösen helyeztük a sírba. Először ő, majd én szórtam rá egy göröngyöt, éppen úgy dübörgött a tetején, mint egy felnőttén. Szép kis hantot formáztunk, pontosan, összehangoltan dolgoztunk. Ráhelyeztük a táblát. Rajta egymás alatt egy-egy évszám és csak annyi állt: Gyurika. Végül ráhúztuk a jázminbokrok ágait.

Bauer Krisztina

Már kicsi lányként elbűvöltek a szavak. Rengeteget olvastam, az írókra, úgy tekintettem, mint görög istenekre. Kamaszkorom viharaiban kezdtem el írni. Igen eredményesen, mivel a Nyomor a szocializmusban című szövegemért kishíján kicsaptak a középiskolából.

A létért való küzdelmeim nem adtak időt az írásra, fejbéniróként gondoltam ekkor magamra.

Mikor a gyermekeim már önállóak lettek, eljött az idő, hogy már magamra is gondoljak. Megrettentem mégis, hiszen a példaképeim irodalmárok, bölcsészek és tanárok voltak, én pedig műszaki mérnök. Olvastam a kreatív írás kurzusokról, és szerencsémre jó helyekre jelentkeztem. Kukorelly Endre, majd Petőcz András, később pedig Csontos Erika nyesegette vadhajtásaimat, javígtatták szövegeimet. Útmutatásuk eredménye, hogy a szövegeim megjelentek több folyóiratban, pályázatokat is sikerült nyernem, mint a jelenlegit is.

Elgondolkodtam, mit is jelent számomra az írás? Egyetlen szóban sűrítve: maga a szabadság. Egy más tudatállapot, ami sok munkával és szenvedéssel teli, mégsem akarom abbahagyni.

Hiszem, hogy a szavaknak ereje van, ami átadható az olvasónak.

*

VÉGH FRUZZI

Irvine Silverman megtisztulása

New York City, napjainkban

Május tizennyolcadika volt. Irvine aznap töltötte a negyvenhatot.

A Presbiteriánus Kórházból a Broadwayre kilépve megsédült: úgy érezte, rázuhan a hatalmas ég, és elsodorja az embertömeg. Kényes orrából csak nem akart kiszellőzni a fertőtlenítőszag.

Tudta, hogy szomorúnak vagy kétségbeesettnek kellene lennie, most mégis megkönnyebbülést és felszabadultságot érzett.

Agyában villámgyorsan testet öltött a gondolat. Nem akart várni a megvalósításával. Ideje úgyis van bőven. Zsebre dugott kézzel, könnyű léptekkel indult el a kívánt irányba (bár gyerekkora óta nem járt arrafelé), és közben érezte, hogy megakad rajta az elegáns nők és a még elegánsabb meleg férfiak tekintete. Ettől csiklandozni kezdte a nevetés.

Nem gyakran fordult meg Lower Manhattanben. Ahogyan a barátai és a kollégái sem. Épp ezért esett a választása a Második sugárúton álló Presbiteriánus Kórházra. Itt aztán nem lesznek ismerős arcok. De ha mégis, majd gyorsan hazudik valamit. Ez a szakmája. Most viszont épp arra készült, hogy minden hazugságtól megszabaduljon.

Hosszú séta várt rá, de Irvine nem akart sem taxiba, sem metróra szállni. Úgy érezte, magának és a múltjának is tartozik annyival, hogy gyalogszerrel megy oda. A végére egészen kifulladt.

Az ismerős épület előtt megtorpant. Egy pillanatra megrémült, hogy magával hozta-e a *kipáját*. A zsebébe nyúlt, és felsóhajtott. Mégsem annyira feledékeny, mint hitte. A feje búbjára helyezte a tenyérsapkát, majd remegő térddel, a szívére tett kézzel lépett be a modern házak közé ékelődött rózsablakos, fehér-rózsaszín téglás, csodaszép épületbe.

Odabent sötétség és puha csend fogadta, amely elnyelte a sosem alvó város zakatoló zaját. Az ablakokon át beszűrődő fény csíkjaiban remegve táncoltak a porszemek. A fénysugarak színes ábrákat rajzoltak a fapadokra. Irvine behunyta a szemét – és ott látta magát tizenhárom éves kisfiúként, az apjával az oldalán az új rabbi, Itzak Shapiro köszöntésén.

Ismerős hangot hallott, amely visszarepítette a jelenbe.

– *Sálom*, Irvine! Örül a szívem, hogy ismét közöttünk vagy!

Shapiro rabbi hangja most is olyan kedves volt, mint amikor először hallotta. Irvine megfordult és megölelte a magas, inas férfit, aki láthatóan letett arról, hogy valaha is megöregedjen. Irvine örömet és meglepetést látott az arcán; nyoma sem volt rajta haragnak vagy megvetésnek. Ettől megkönnyebbült.

– *Sálom, rabbóni!* Bizony, rég jártam itt. Ahogy látom, nem változott semmi. Maga sem.

Shapiro rabbi legyintett, majd komoly arccal nézett Irvine-ra. Irvine tudta, hogy nem fog kertelni.

– Miben segíthetek neked? Mert ezért jöttél, ugye?

– Ugyan, rabbi! – kezdte Irvine, de a másik félbeszakította.

– Ismerlek, fiam. És nem a tévéből, mint mások. Ezért kérlek, ne hazudj nekem.

Irvine bosszúsan csettintett a nyelvével, és már épp visszavágott volna, amikor eszébe jutott, amiért jött. Nem, nem akar hazudni. Ráadásul a rabbi mindig is egyenes férfi volt, és remek emberismerő. Úgyhogy hazudni neki nemcsak hiba, hanem felesleges is volna. Jól van, akkor egyenesen bele a közepébe, ahogyan a másik is tette.

– Szeretnék részt venni egy *taharán*.

Biztos volt benne, hogy harminchárom év után Shapiro rabbi már semmin sem lepődik meg, de tévedett. A férfi szeme tágra nyílt, szemöldöke felszaladt a homloka tetejére. Tanácstalanul simított végig a feje búbján, s ettől leesett fejről a *kipája*. Ijedten hajolt le érte a földre. De hamar visszanyerte a hidegvérét.

– Egy *taharán*. Értem – felelte nyugodtan.

Irvine úgy érezte, magyarázatra szorul a kérése.

– Szükségem lenne egy *micvóra*. Egy jó cselekedetre – felelte. Nem volt egészen őszinte, de most csak ennyire futotta tőle.

– Még nem vettél részt *taharán*, igaz? – kérdezte a rabbi.

Irvine megrázta a fejét.

– Még nem, rabbi.

– Bánod, hogy nem? – folytatta a rabbi, és közben félrebillentette a fejét.

Irvine-nek megugrott a pulzusa. *Na tessék, helyben vagyunk* – gondolta.

– Apámra gondol, ugye?

Shapiro rabbi felsóhajtott, és békítőleg megfogta Irvine karját.

– Hát persze, hogy rá, fiam. Azt akarta, hogy ott legyél a *taharáján*, de te másként döntöttél.

– Irvine-nak már szóra nyílt volna a szája, de a rabbi felemelte a kezét. – Tudom, mit akarsz mondani, és hidd el, megértem. Mindkettőtököt megértelek. Mindig is megértettelek.

Irvine kérdően nézett a rabbira. Az kissé hadarva folytatta.

– Apád mindent elmesélt. Nem volt sem diszkrét, sem méltányos veled, és ezt meg is mondtam neki. Csúnya vita kerekedett belőle. – A rabbi keserűen felnevetett. – Makacs öszvér volt, és te is az lettél. Jobban hasonlítasz rá, mint hinnéd... Elmentél és azt hittem, sosem térsz vissza. De most itt vagy, és segítséget kérsz tőlem. Nekem pedig kötelességem segíteni neked. Tehát részt akarsz vennie egy *taharán* a *hevra kadisa* önkénteseként, hogy jót cselekedj?

– Igen, rabbi.

– Tudod, mivel jár ez?

– Tudom, rabbi.

– Tudod, hogy nem az enyém a döntő szó?

– Tudom, rabbi.

– Rendben. – A rabbi lehajtotta, majd felemelte a fejét. A szeme tele volt könnyel. – Mondd, hogy nincs baj, fiam!

Irvine szomorúan elmosolyodott.

– Nem akarok hazudni magának, rabbi.

Shapiro rabbi mindentudó tekintettel nézett rá.

– Meglátom, mit tehetek.

Irvine köszönetet mondott, majd elbúcsúzott. Nehéz szívvel lépett ki a zsinagóga kapuján.

*

Hazafelé indult. Nem sietett, pedig rendesen csak úgy repült, hogy végre kibújhasson méregdrága ruháiból, megfürödhessen, ehessen, és magához ölelhesse a szerelmét.

Eszébe jutott, ahogy megismerkedtek. A gimnázium utolsó évében az iskola a Central Parkban tartotta a futóedzéseket. Mindketten utálták, így közösen lógták el. Nagyokat beszélgettek, nevettek. Egyre kevesebb időt bírtak ki egymás nélkül. Idővel ráébredtek, hogy ez nem barátság, hanem jóval több annál.

A zsinagóga mögötti kis kertben csókolóztak először. Ott talált rájuk Irvine apja. Irvine sosem felejtette el az idős férfi haragját és keserűségét. Nem tudta, hogy a szerelme vezeték- vagy keresztnéve fáj-e jobban neki. Merthogy nem Levynek, Cohnnak vagy Gottliebnek hívták. Hanem Johnsonnak. *Edward* Johnsonnak.

Eddie-ért otthagya a hitközösséget, és az apjától is elhidegült. Minden harcot és nehézséget vállalt érte. Megérte: azóta is együtt voltak. Irvine-nak nem volt más az életében rajta kívül. Eddie jobban ismerte, mint bárki más.

Hogy mondja meg neki?

*

Ám Eddie csak megszagolta Irvine kasmírsálját, és ahogy megcsapta a fertőtlenítőszag, mindent tudott. Félelmetes orra volt. Tíz évvel ezelőttig séfként dolgozott a Ritzben. Azóta szakácskönyveket írt, és talk show-kba járt, ahol szemérmetlen pénzekért flörtölt a műsorvezetőkkel. Még csak nem is sejtették róla, hogy meleg. Ruganyos járása és gödröcskés mosolya mit sem változott a középiskola óta, de kétoldalt már kopaszodott. Irvine megőrült érte.

Most egymásba csimpaszkodva sírtak. De a gyakorlati énjük hamar felülkerekedett a kétségbeesésen.

Eddie fogadta Shapiro rabbi hívását, aki jelezte, hogy Irvine vasárnap részt vehet egy *taharán*. Eddie ragaszkodott hozzá, hogy elkísérje.

– Tudom, hogy nem mehetek be, Irv – mondta. – De szeretnék ott lenni, amikor megtisztulva kijössz onnan.

– Nem engem fognak mosdatni, Eddie – tiltakozott Irvine.

– Tudom, de engem nem csapsz be, Irv. Azért méssz, hogy lásd, mi lesz veled *utána*, igaz?

Irvine magához ölelte. Mi lenne vele Eddie nélkül?

*

Irvine reszketve állt a fürdetőház, a *bejt tahara* előtt. Ezerszer is megbánta, hogy idejött. Rettegett. Odabent fekszik egy vadidegen halott férfi, akit rituálisan meg fognak fürösztetni. Tudta, hogy a rabbi óriási szívességet tett neki, de szíve szerint sarkon fordult volna, hogy visszameneküljön a zsinagóga hátsó kertjébe, majd kézen fogja Eddie-t, hazamenjen, és napokra elmerüljön a nagyon is élő testében.

Egyszerre kinyílt az ajtó, és a nyílásban megjelent Shapiro rabbi szeplős arca.

– Gyere, ne félj. Itt leszek veled.

*

Irvine önkívületben élte meg a szertartást, amelynek eddig sosem volt részese.

A halott férfi tíz évvel lehetett idősebb nála. Életében nagyon jóképűnek számíthatott. Egy ferde deszkán feküdt hanyatt egyszerű, hétköznapi öltözetben.

Letakarták egy fehér lepedővel, és levágták róla a ruháját, majd fejtől lábig megöntözték langyos vízzel, és szakértő mozdulatokkal, tiszta, fehér ronggyal tetőtől talpig áttörölték. Levágták a körmét, megkurtították a haját. Irvine-t meghatotta, hogy mennyire tisztelettudóan bánnak vele. Az apjára és a *taharájára* gondolt, amelyen ő nem vett részt. Összeharapta a száját.

Miközben a férfit mosdatták, Shapiro rabbi felolvasta az *Énekek éneke* megfelelő sorait. Irvine kedvéért, hogy értse, a héber mellett angolul is.

A feje színarany, a haja datolyafürt, s mint a holló, fekete.

Szemei, mint a galambok a medence vizénél: tejből fürdenek és a tengeren ülnek.

A két arca, akár a balzsamágyság, amelyek illatos füveket teremnek...

Irvine-t elringatta a héber nyelv különös, ősi dallama, a lassú, békés mozdulatok, a víz lustán csobogó hangja. Úgy érezte: valóban jót cselekszik azzal, hogy itt van. Nemcsak a halottnak, hanem az apja emlékének és a maga jövőjének is.

Amikor az elhunyt feladták az egyszerű, fehér, varrás nélküli imaköntöst, a *tálist*, két cserépdarabbal letakarták a szemét, majd az egyik kezébe beletették a nevét tartalmazó pergament, nehogy elfeledje a túlvilágon, Irvine alig bírta visszatartani a sírást.

És amikor Shapiro rabbi belefogott a *kádisba*, már nem is próbálta.

*

A tavasz a New York-iaknak a szerelmet, a mámort és az újrakezdést jelenti.

– Én csak allergiás vagyok, Irv – hazudta Eddie Irvine-nak, aki csontsoványan hevert az ágyon, és kérdően pillantott a könnyes szemű Eddie-re. – Nézd csak, ki van itt!

Az ajtóban megjelent Shapiro rabbi, kezében a világ legrondább plüssrúpájával. Irvine felnevetett.

– Szexi ajándék, rabbi!

Eddie szeretettel végigsimított Irvine arcán.

– Boldog születésnapot, Irv! – súgta neki.

Irvine felsóhajtott. Egy éve két szót kapott születésnap ajándékba: *agydaganat*, *végstádium*.

Eddie és a rabbi ugratni kezdték egymást Irvine ágya mellett, aki elaludt. A *taharájáról* álmodott.

Egy óra múlva átkelt a túloldalra.

Aznap töltötte a negyvenhetet.

Végh Fruzi

Végh Fruzi vagyok, 46 éves budapesti lakos.

Tizennyolc éve vagyok angol–magyar szakfordító. Négy éve tanulok írástechnikát, két éve kiadói szerkesztést. Voltam: recepciós, színházi jegyszedő, főiskolai tanársegéd, olvasószerkesztő, újságíró. Vagyok és leszek: a mozik, a vonatozás, a csend és a keresztrejtvények szerelmese, örök fordító (profiként és önkéntesen is), az emberekre kíváncsi, szívvel-lélekkel élő és író ember.

Budapesten élek szintén író-fordító férjemmel és 13 éves mentett fiú kutyánkkal.

*

ANDRÁS ADÉL

Jól behűtött életünk

Nyírjuk a fűvet a 30 fokban. Jómagam a kerítésen innen, Józsi bácsi a szomszédban.

- Jó munkát! – köszönök át barátságosan.
- Jó munka nincs, csak hasznos – kacsint rám ráncai mögül.

Nem nagy a kert, a meleg miatt mégis fárasztó a meló. Félúton megállok egy szusszanásra. Átnézek. Józsi bácsi sörrel a kezében üldögél a bejárati lépcsőn. A hideg üvegre kicsapódott pára rácsöpög inas, dolgos kezére.

- Hozzak egyet önnek is, Anna?
- Köszönöm, majd legközelebb, most inkább gyorsan végzek itt, aztán bemegyek a hűvösbe. Még mindig pihen, mikor betolom a fűnyírót a szerszámos házikóba.

Odajön, ráérősen rákönyököl a kerítésre, elkezdjük nagyon fontos kérdéseket megvitató heti eszmecszerénket:

- Látom, Annáéknál is terjed a tarack.
- Nem bírom kiirtani, hiába tépek ki több méteres gyökereket, ami beleszakad, az még sűrűbben kihajt.
- Nálam a betyárkóró garázdálkodik. Azt legalább ki lehet húzni. Tarack ellen mélyen fel kell ásni a kertet.

Így oldjuk meg a világ nagy problémáit.

Szóba kerül áldott állapotban levő unokája is. Nórát feleségével együtt nevelték fel. A nemrég megözvegyült Józsi bácsi nem mondja, én pedig sosem kérdezem mi történt Nóra anyukájával, a lányukkal. A felcseperedett unoka elköltözött ugyan, de férjével együtt naponta meglátogatják a papát, sokat segítenek a ház körül.

- Szép ez a menyecskeszem a kerítés mellett – köszönök el félóra múlva.

Látom az ablakból, ahogy újra munkába áll. Pihen még egyet-kettőt – jól beosztja az üveg sört, kitart a munka végéig –, nagyot sóhajt, mikor befejezi az egész kertet. Akkurátusan megtisztítja a fűnyírót, leszereli a késeket; hallom, amint a garázsban kiköszörüli őket.

Heti életkép, tíz éve, amióta itt lakunk.

Péntek reggel viszik el a zöldhulladékot, ezért csütörtök délután praktikus fűvet nyírni. Így is teszek, Józsi bácsival egyetemben, mígnem – miután a kislányomat egy lábtörést követően

két hétre befektetik –, jelentkezem meseolvasónak a gyerekkórházba. Kéthetente csütörtökre osztanak be az onkológiai osztályra, emiatt a kertrendezést minden második héten átteszem szerdára.

Első szerdán csak magam dolgozok, következő alkalommal viszont látom, hogy szomszédom is tolja ki a gépet a garázból.

- Jó munkát! – köszön, mintha csütörtök lenne.
- Jó munkát! – így én, mint akinek nem tűnik fel, hogy szerda van.
- Merre járt múlt csütörtökön?
- Elmesélem neki.
- Nagyon betegek a kicsik?
- Igen, sajnós van, akit elveszítünk.
- Biztos sokat jelent nekik, hogy foglalkozik velük.

Nincs időm elmesélni, hogy ez fordítva igaz. Sokat kell még tanulnom, hogy felérjek ötéves mentoromhoz, Szandihoz. Türelmet, kitartást, reményt, elfogadást. Önzetlenséget. Ahogy puha, párnás kezeckéjével kezembe nyomja utolsó pohár üdítőjét: „Ne sírj, igyál! Kiszárad a szád, így nem tudsz olvasni”. Tekintete bölcs, mindentudó, akár a 84 éves Józsi bácsié.

– Igazán megérdemel egy kis hűsítő itókát – gyözköd szokásos sörével a kezében Józsi bácsi. Vacsorát kell főznom még, most sem fogadom el szívélyes meghívását.

- Egészségére, Józsi bácsi! Hasznos munkát!

A kertet júliusi térdrogyasztó kánikulában is rendezni kell. Narancssárga hosszabbítóval vállamon indulok a kis házba, mikor éktelen kiabálást hallok a szomszédból. Meglepődöm; szép, példaértékű családi élet jellemezte mindig őket. Nóra gyakran emlegeti, milyen kiegyensúlyozott, boldog gyerekkort biztosítottak számára nagyszülei. Hálás érte.

– Márpedig nem mész ki, papa! Az orvos ágynyugalmat írt fel. Az ég szerelmére, 35 fok van! Semmi baja nem lesz annak a hülye kertnek.

- Le kell nyírni a fűvet.
- Majd én lenyírom.
- Hogyisne! A nagy pocakoddal. Szó sincs róla!
- Akkor este visszajövünk Árpival, majd ő elintézi.

Rövid szünet után hallom Józsi bácsi békülékeny hangját:

- Csak legalább itt a bejáratnál. Nem fekhetek egész nap a plafont bámulva.
- Már meg is jelenik az ajtóban, indul a garázs felé.

– Jó munkát, Anna! – köszön át boldogan.

– Á, én ma inkább kihagyom – dugom hátam mögé a hosszabbítót –, nem olyan nagy még – nézek bizonytalanul a könnyű nyári szellőben meghajló, majd térdig érő fűre.

– Mondd már meg te is, Anna! – jön ki a házból Nóra is –, hülyeség ilyen melegben fűvet nyírni.

Bólintok, de nem nézek Józsi bácsira.

Következő héten már nem lehet elbliccelni a munkát, aprócska uszkarunk elveszik a dzsungelben. Csendben dolgozom, de a fűnyíró hangját nem tudom csökkenteni. Átlesek a kerítésen. Semmi.

Este viszont újabb vitatkozás zaja szűrődik át, aprócskák a telkek, közel a két ház.

– Nem költözöm sehová! Ez az otthonom! Harmadik emeletre, hogysisne! Mit csináljak ott, locsoljam a balkonládát?

Józsi bácsi mindig is itt lakott, beleolvadt a tájba. A kertje – ellentétben saját, sebtében létrehozott udvarommal – okos, rendezett, magazinba illő; a kutyasétáltatók rendre megdicsérik. Józsi bácsi ilyenkor zavartan pillog, de lelkesen mutogatja labdaméretű hortenziáit.

– Papa, kérlek! Lesz külön szobád nálunk, van a közelben egy kis park is. Nem tudok egész nap itt lenni melletted.

– Nem is kell, jól megvagyok egyedül.

– Nem, nem vagy meg! Tudod jól. Segítségre szorulsz.

– Szorul a bánat. Csak nem engeditek, hogy felkeljek. Ti, meg az az okoskodó doki. Nem hagytok élni, dolgozni. Itt a helyem. A házzal munka van. Mi lesz, ha elmegyek? Ez nem panel. Fogadjunk, a kertet sem tartja rendben Árpi.

Másnap hallom, ahogy Árpi fűvet nyír.

Nyáralás után próbálom gyorssegélyben részesíteni az elvadult kertet, mikor halkan rám köszön Józsi bácsi:

– Merre jártak, Anna?

– Ó, jó napot! Csak itt, a Balcsin. Józsi bácsi jobban van már? De jó!

Erőltetett a mosolyom. Józsi bácsi láthatóan beteg. Sokat fogyott, lassan és nehezen mozog.

Gondban vagyok, nem szeretném megsérteni, ugyanakkor szívem szerint rászólnék, hagyja abba, nem ér annyit az a kert. Eltolja a fűnyírót a hátsó kert végéig, majd máris jön vissza pihenni:

- Kér egy kis hideg sört, Anna?
- Most nem, köszönöm, majd legközelebb.
- Hogy vannak a kicsik?

– Jól – nyelek nagyot. Nem jól. Két hete Szandi még felült az ágyban, kihúzta a könyvet a kórházi éjjeliszekrényre halmozott kupacból, megkereste a Hapci királyt, és rám szólt, hogy hangosabban tüsszögjek. Nevettünk könnyezésig. Mese végén azonban fáradtan leeresztette áttetsző pilláit, és erőltlenül megfogta a kezem: „Anna néni, elfáradtam. Most már elmehetek?” Elmehetett, elengedték a nagy és okos felnőttek.

Lassan, komótosan dolgozom, így is jóval Józsi bácsi előtt végzek. Bemegyek a házba, de nem vagyok nyugodt. Sosem tettem ilyent, leskelődöm az ablakból. Majdnem egy órába telik még mire Józsi bácsi lenyírja a fűvet, közben gyakran leül, sóhajt nagyokat. Megvárom míg megtakarítja a gépet, kifeni a késeket, aztán megkönnyebbülve rohanok dolgomra.

Gyerekként gyakran figyeltem, ahogy nagytatám kaszál a végtelen mezőn. Rácsodálkoztam, hogy a fű milyen rendezett halomba borul az éles szerszám mögé. Legjobban azonban azt a hangot szerettem, ahogy a kaszakó siklik a fémen. Nem akarok hinni a fülemnek, mikor a kertvárosi szombat esti csendben meghallom a kiskoromra emlékeztető hangot. Szájtátva nézek ki az ablakon. Árpai az. Kaszát fen. Nem nagyon érthet a régimódi módszerhez, nem a fű tövéénél vág, hanem magasabban, így épp csak pár centit nyes le a hosszúságából. Nem bírom ki, átintegetek neki:

- Elromlott a fűnyíró? Szívesen kölcsönadom a mienket.
- Nem – teszi le a kaszát –, jó a gép.

Nem tudok mit mondani:

- Hát... jó munkát! Józsi bácsi?
- Gyengélkedik sajnos. Alszik már. Tegnap ideköltöztünk egy időre. Tágas, nagy ház, szépen elférünk.

Szerdán jobban lehet Józsi bácsi; fejcsóválva álldogál a fűnyíró mellett, miközben jómagam javában dolgozom.

- Fura, hogy Annáéknál milyen nagy a fű, nálam meg még nem kell nyírni.

Leesik a tantusz:

- Ó, biztos azért, mert néhány napja alaposan megtrágyáztam.

Trágyázta a csuda, nő az anélkül is, három napig szünet nélkül esett.

Egyetértően bólint:

– No, azért mégiscsak megiszom a sörömet, ha már így alakult. Kér egyet? – telepedig le a helyére megkönnyebbülve.

– Most sietek, majd jövő héten.

Péter, úgy emlékszem így mutatkozott be – a csudába, hogy sosem jegyzem meg elsőre –, benzines fűnyíróval dolgozik. Hangos, erős gép, gyorsan halad vele, húsz perc alatt végez az egész kerttel.

– Jó napot! – köszönök rá. – Berendezkedtek már? Jól érzik magukat itt? – udvariaskodom új szomszédossal.

– Jó környezet, csendes, szeretjük a házat is – bólogat. – Szép a kert. Csütörtökön vagy pénteken viszik el a zöldhulladékot?

– Pénteken. – „*De kéthetente szerdán nyírjuk a fűvet.*” – teszem hozzá dacosan magamban.

Kihozom a fűnyíró, bedugom a hosszabbítót. Hatalmas a fű megint, állapítom meg szomorúan. De csak téblábolok a kerítés mellett, és bambán bámulom a bozótot, nem kapcsolom be a gépet. „*Talán előbb megvárom a postást*”, halogatom a munkát. Könyvet rendeltem, szeretném elolvasni lányomnak a Hapci királyt. Nem megyek be a házba addig, elüldögélek itt, nem sietek. 40 éve sietek, így annyi mindenről lekéstem.

Letelepedek a bejárati lépcsőre. A hideg üvegről kicsapódott pára rácsöpög régen manikűrözött kezemre.

– Hasznos munkát, Józsi bácsi!

András Adél

Mézői végzettséggel rendelkezem, de mindig a művészetek érdekeltek igazán. 16 éve tervezek, varrok zsúrizott textilbabákat. Tavaly év végén úgy döntöttem, másik gyerekkori álmomat is

megvalósítom, írni kezdtem. Novelláim, meséim online és nyomtatott antológiákban jelentek meg az elmúlt év folyamán, több közülük szakmai elismerésben is részesült. A hétköznapi témák érdekelnek, az, hogy miként hozhatjuk ki a legjobbat sablonos mindennapjainkból, hogyan találhatunk kapaszkodót nehezebb helyzetben is. Saját példából kiindulva – 53 évesen kezdtem el írni –, hiszem, hogy sosem késő szép, inspiráló célokat találni. A változás nem feltétlenül rossz. Egy új élet, egy új barát, egy új hobbi bármilyen életkorban szint vihet megszürcült életünkbe.

Erdélyből származom, 28 éve élek boldog házasságban Budapesten, két felnőtt, egy mérnök, illetve egy mérnökhallgató gyerekekkel.

*

GUTI CSABA

Az öreg meg a virágai

Régebben nagyon szerette a virágokat. Nagyon, de nagyon. Mindennél jobban. Nekik élt csak. Nekik adta a megújuló hajnalokat, a verőfényes délelőttiöket, a meghitt esték pillanatait. Soha semmi másra nem jutott ideje. Senkire. Észre sem vette, ha hívta az élet, csodákkal csalogatta, ölelésre tárta karjait. Ő örökké a melegházban volt, és nevelgette a növényeket, becézgette, ápolta őket. Mintha mindnek lelke lett volna, úgy beszélt hozzájuk. Észre sem vette a temérdek időt és munkát, amit odalent töltött. Velük. Fel sem tűnt neki, hogy egy életet áldoz rájuk. Ő megtalálta bennük a boldogságot, akkor, ha szirmot bontottak, ha élénk színekkel ráköszöntek egy sötét hajnalon, vagy ha magot hagytak hátra a gondoskodásért cserébe.

– A növények jók, a növények hűségesekek és csodálatosak. Nincs bennük semmi taszító, semmi álnok! – mondogatta folyton, ismételte mindig, mígnem egyszer teljesen elhitte saját szavait. Hogy miért nem bízott soha senki másban, azt már maga sem tudta. Lehet, mondták neki, lehet, maga élte meg, de beleivódott a vérébe és minden akaratába, hogy az emberek rosszak, kerülni kell őket, mi több, gyűlölni.

Nagyon, de nagyon sok időt töltött egyedül a virágillatú melegházban, ahol csak akkor volt világos, ha felkapcsolta a villanyt. Mindeközben új hagymákról keltek az évelők, új magokról serkentek az egynyáriak, és újabb és újabb burkot növesztett a szíve köré az öreg kertész, miközben a lelke az utolsó szirmaival búcsúzott az elmúló időtől és önnön fiatalságától.

Ritkán ment fel a városba, éppen csak, ha nagyon kellett valami. Ha már nem volt mit ennie, ha nem volt mit innia. Ha már beleszédült mindezekbe. Akkor is mindig csak a földet nézte. Mindig csak azt. Soha senkire rá nem pillantott volna, egy mosolyt nem csúsztatott bele senki pillanatába, szót nem intézett emberhez.

Aztán egy nap elhaladt egy pad mellett. Akkor is csak a földet nézte és a járása gyors volt, valósággal iszkolt visszafele a kotorékába. De ahogy elsietett amellet a pad mellett, a szeme sarkából megpillantott egy asszonyt, aki virágokat árult. Nem az asszony érdekelte, egy kicsit sem az, annál inkább a virágok. Gondolkodóba ejtette valami, és alig bírta visszafojtani szavait. Mintha feldúltság fojtogatta volna. Elment egy darabon, majd gondolt egyet és visszafordult. Nem jószántából tette, de valami nem hagyta nyugodni. Talán lelassított, talán nem, de ahogy tudta, megint rápillantott azokra a virágokra. Akkor már jobban. Elment, mintha mérlegre tette volna a látottakat és a születendő gondolatait, majd végül visszafordult immáron harmadjára is,

nem érdekelvén, mit gondolhatnak róla a népek. Amikor megállt a pad előtt, a növényei mellett kuporgó asszony előtt, már csaknem dobbantott mérgében.

– A maga virágai nem szépek! Sokkal, de sokkal jobban is lehetne nevelni őket! – morogta, mire az asszony megszégyenülten, rebegve próbálta megvédeni magát.

– Ne haragudjon rám, uram! Egyedül élek, nehéz így a sors. Ha valaki pár forintot ad értük, nekem máris több falat jut a számba.

Az asszony hangja elcsuklott, miközben végigsimított a hervatag szálakon. De az is lehet, hogy a mozdulattal inkább takarni akarta portékáját a férfi előtt.

– Hát akkor jöjjön velem, aztán majd legközelebb jobban teletömheti a hasát! – vágta oda a kertész a szavakat, majd meg sem várva az asszonyt, elindult az úton lefelé. Csak néhány lépés után, amikor nem hallotta, hogy követnék, akkor fordult hátra.

– Mi lesz már? Nem érek rá napestig! – torkollta le ismét szegény nőt, aki zavarodottan kezdte csokorba igazítani kiterített áruját.

– Azt nyugodtan itt hagyhatja! Nem fog kelleni senkinek! – morogta.

S lám, az asszony hallgatott rá, hátrahagyott mindent.

Mentek, amennyit mentek, de nem volt sok idő, hogy hazaérjenek.

A férfihoz.

Kopottas, öreg ház volt, mely csak azért állt még, mert az idő és a fentről jövő gondoskodás úgy akarta. Nem volt szép az a ház, nem érezte benne jól magát az asszony, igaz, nem is kellett sokáig benne legyen, mert épp csak a kosarát rakta le a küszöbön a kertész, máris intett, hogy menjenek tovább.

Hát mentek és néhány lépés után elérték a melegházat. A rozsdás ajtó sivalkodva nyílt meg a vendég előtt, aki amint belépett, ámulatba esve nézett szét maga körül. Mintha nem is abban a koszos, kipufogógázzal teli városban lett volna, mintha nem is annak a mogorva kertésznek a házában lett volna, akiről folyvást összesúgtak az emberek. Az asszony lassan járatta körbe a tekintetét, minden telt szirmon elidőzött, minden húsos levelet végigsimított a pillantásával. Közben egyre csak sugdosott, gyönyörűségét szabadjára engedve.

– Ez csodálatos! Mindennél szépségesebb!

A férfi némán állt mögötte, mit sem szólt, de mintha egyfajta megindultság kiült volna az arcára.

Hogy meddig álltak ott, nem lehetett tudni. Igen sok időt eltöltöttek úgy. A kertész elmesélte, hogy ezzel a növényvel így kell bánni, azzal úgy, de mindet egyformán kell szeretni, mert az a lényege az egésznek, máshogy nem lehet. Az asszony bólogatott hozzá, elhitte, hogy annak az embernek, aki ilyen virágokat tud nevelni, csakis igaz lehet minden szava.

Szent.

Miként történhetett, arról sem szól a fáma, de úgy esett, hogy az asszony ott ragadt abban a házban, amellet a férfi mellett.

Ott ragadt végleg, örökké, de sohasem volt boldog. Egy percig sem azután, mert az öreg kertész soha nem tett azért semmit, hogy másképp legyen. Két embert ezernyi dolog kötheti össze. Nem biztos, hogy ezek a dolgok feltétlenül jók vagy szépek vagy valamire is érdeemesek, mégis vasfogakkal zárnak össze életeket. Őket is összekapcsolta valami és soha nem eresztette. Lehet azonban, hogy csak a nő kapaszkodott bele oly görcsösen abba a láthatatlan valamibe, és fűzte bele abba az asszonyi reményt, miszerint egyszer majd jobb lesz, mert így nem maradhat. Egy napon minden megváltozik.

Aztán nem lett jobb semmi sem. Az öreg kertész megmaradt mogorvának, magának valónak, és továbbra is csak a növényeinek élt. Ha az asszony felkínálta segítségét, nem járt köszönet érte, csak elmarasztalás. Jó szó nem tette szebbé a napját, mosoly nem vigasztalta bús pillanatait. Éppen ezért történhetett, hogy akárhányszor virágba borult az asszony teste, mindannyiszor el is vetélt, véres kínok között. Egy nap aztán kimorzsolta az ujjai közül az utolsó darab reményt is, mely még életben tartotta. Onnantól úgy száradt el az az asszony, mint a nyárvégi virág.

Napról-napra, szirmonként, levelenként.

Sötét hajnal volt, amikor az öreg kertész holtan találta a feleségét. Szólitgatta, becézte, mint még soha, de mit sem ért az már. Egy egész napot virrasztott mellette, felöltöztette szép ruhába, beszélt hozzá, megsíratta. Második nap levitte a temetőbe és az összes virágát lemetszve a sírhoz, nagy pompával eltemette. Minden szál növényt, minden darab virágot kivitt hozzá. Addig soha, senkinek nem adott belőlük egy szálat sem, ezúttal mindtől megvált. Miután rákerült a föld a koporsóra, nézte még a pompázatos sírt egy darabig, figyelte, ahogy egy élet munkája pillanatról-pillanatra az enyészeté lett.

– Ó, mily bolond voltam! Ó mennyire az voltam! – gondolta, miközben a szíve majd megszakadt a felesége után.

Mint a részeg, úgy botorkált le a melegházba. Végignézett a megcsönkített töveken, aztán elképzelt valamit. Locsolót vett elő, szerszámokat, és még egyszer az életben kiszolgálta azokat a növényeket. Talán soha nem szolgálta úgy ki őket, mint akkor. Három nappal dolgozott egyfolytában, három este dolgozott egyfolytában, mire úgy hitte, minden rendben van.

– Új erőre fakad mind! – mondta, de nem tudott már úgy örülni neki, mint rég.

De talán mégis.

Helyére rakott mindent. Mindent az utolsó szerszámgig, és bezárta a melegágy ajtaját. Ezután szinte üdvözülve felmászott a magas ágyásokra, a növényei közé. Egy pillanatig megállt még, végignézett rajtuk, beszívta a serkenő zöld növények erejét, majd halvány mosollyal az arcán lefeküdt puha ágyába, és becsukta a szemét. Érezte centiről-centire a rákúszó növények indáit, az apró gyökereket, ahogy utat törnek az ujjai között. Bódította a mézédés virágillat, altatta a lágú részek selymes érintése.

Az öreg kertész úgy aludt el.

Örökre.

A melegágyat soha senki nem tárta fel. Talán azt sem tudták, hogy valaha is létezett.

Guti Csaba

1982-ben születtem. Ifjúágom éveit Balmazújvároson és Debrecenben töltöttem. Tanulmányaimat mezőgazdasági vonalon végeztem, képesítést szereztem növénytermesztésben és állattenyésztésben egyaránt. 2008-ban Dabasra költöztem, ahol véglegesen letelepedtem, megnősültem, egy kislány és egy kislány büszke édesapja vagyok.

Olvasni mindig nagyon szerettem. Amint megtanultam kibetűzni a sorokat, könyvtárba jártam, ahonnan mindig egy kupac értékes olvasmánnyal tértem haza. Már gyermekként is voltak kedvenceim, amikhez többször visszatértem. Ma már csak remélem, hogy lesz idő minden áhított kötetre, hisz annyira sok jó olvasmány vesz körül minket, hogy szinte lehetetlenség a végükre érni. Úgy vélem, az olvasás tanít, megnyugtat, kikapcsol és empátiára nevel.

Írni 2016-ban egy spontán ötlettől vezérelve kezdtem el, mára több mint 550 írásom gyűlt össze a legapróbb novelláktól a kisregényekig. Több irodalmi társulatnak is tagja vagyok, melyek segítségével mind a mai napig rengeteget tanulok. Szeretem saját indíttatásból papírra vetni a gondolataimat, de nagy szenvedéllyel vetem bele magam a pályázati kiírások adta munkába is. Úgy gondolom a megmérettetés a folyamatos fejlődés záloga, miközben az ember remek közösségek tagja lehet. Az írással eltöltött évek alatt rengeteg értékes emberrel ismerkedhettem meg.

Öt kötetem jelent meg eddig: Kovács úr legye (Irodalmi Rádió), Lenyomatok (Irodalmi Rádió), Amikor a hír túlfeszül (Holnap Magazin), Évgyűrűk (Holnap Magazin), Közel az

Istenhez (Talentum House) címeikkel. Továbbá több mint száz nyomtatott formátumú antológiában, folyóiratban, illetve netkötetben kaphattak még helyet az írásaim, de számos történetem szerepel különböző internetes felületeken is. Csaknem két éve üzemeltetem szerzői oldalamat, Guti Csaba írásai címmel, melyet hetente bővítek friss tartalommal.